

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

OKM022:00/2015

Lausunto ehdotuksesta museopoliittiseksi ohjelmaksi

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on laatinut ehdotuksen museopoliittiseksi ohjelmaksi. Työryhmän tehtävänä oli tarkastella kokonaisvaltaisesti suomalaista ammatillisesti hoidettua museokenttää ja muodostaa näkemys sen tulevaisuudesta ja kehittämistarpeista. Työryhmän tuli laatia ehdotus museopoliittisiksi linjauksiksi ja painopisteiksi, jotka perustuvat kulttuuripolitiikan tavoitteisiin ja toimintaympäristön muutoksiin.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, miten museoalan työpaikkoja sekä työelämän historiasta huolehtimista käsitellään lausuntokierrokselle lähetetyssä ehdotuksessa.

Ohjelmassa käsitellään varsin puutteellisesti museoita toimivina työyhteisöinä. Museoalan työpaikat ovat lisääntyneet viime vuosikymmeninä länsimaissa voimakkaasti, myös Suomessa. On hyvä, että alan henkilöstöön liittyvät asiat huomioidaan ja niitä käsitelläänkin luvussa "Osaava ja oppiva museoala" (s. 20–22). Ohjelmassa keskitytään pitkälti akateemisesti koulutettuun henkilöstöön ja tunnutaan unohtavan, että museoissa vastaisuudessakin tulee työskentelemään esimerkiksi museoteknisiä osaajia, erilaisten palveluammattien edustajia (ravintolat, kaupat, vahtimestarit), siivousalan henkilökuntaa ja niin edelleen. Nämä ammattiryhmät ovat pääsääntöisesti heikosti palkattuja ja heidän työolonsa ovat kaukana siitä ihannekuvasta, jonka ohjelmateksti museoalasta antaa. Panostukset henkilöstön osaamiseen ovat tärkeitä, mutta ne eivät saa kohdistua vain korkeakoulutettuun henkilöstöön. Ohjelmassa ei tunnisteta kulttuurialan alipalkkausta, eri ammattiryhmien välisiä eroja eikä esitetä keinoja tilanteen korjaamiseksi, mitkä ovat ohjelman selkeitä puutteita alan henkilöstön kehittämistä tarkasteltaessa.

Esitykseen sisältyvät museoalan arvot (s. 16) korostavat hyvällä tavalla museoiden tehtäviä, kuten museokentän moniäänisyyttä, yhteisöjen merkitystä, ennakkoluulottomuutta ja jatkuvuutta. Verkostoimisella toimintatavalla halutaan ohjelman mukaan huolehtia siitä, että kulttuuriperinnön tallentaminen on kattavaa ja vaikuttavaa. Ohjelmassa ei oteta kantaa erilaisiin kulttuuriperinnön osa-alueisiin ja siihen, kuinka niistä lopulta huolehditaan. SAK:n näkökulmasta on erittäin tärkeää, että museot huolehtivat jatkossakin suomalaisen työelämän ja sen historian tallentamisesta, esittämisestä ja säilyttämisestä. Tämä tarkoittaa muun muassa palkansaajien, työpaikkojen, teollisuuden, työn ja työväenliikkeen historiaa, joka koskettaa tavalla tai toisella erittäin suurta osaa suomalaisista. Suomalaisesta työväenperinnöstä ei ole mahdollista

Kava/HJ

9.6.2017

huolehtia vain yleiseen kulttuurihistoriaan keskittyneiden museoiden keskinäisellä yhteistoiminnalla vaan siihen tarvitaan työelämän historiaan erikoistunutta ja asiantuntevaa valtakunnallista vastuumuseota. Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö pitää erittäin tärkeänä, että museotoimintaa uudistettaessa huolehditaan työelämän ja sosiaalishistorian valtakunnallisen erikoismuseon, Työväenmuseo Werstaan, riittävästä toimintaedellytyksistä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry